

**СТИНСЬКА Вікторія** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, вул. Шевченка, 56, м. Івано-Франківськ, 76018, Україна

**ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-0555-3205>

**Researcher ID:** <https://publons.com/researcher/AAJ-4638-2021>

**ЯЩИШИН Зіновій** – кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри фізичної терапії ерготерапії, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, вул. Шевченка, 56, м. Івано-Франківськ, 76018, Україна

**ORCID:** <https://orcid.org/0000-0001-8672-1797>

**ПРОКОПІВ Любов** – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, вул. Шевченка, 56, м. Івано-Франківськ, 76018, Україна

**ORCID:** <http://orcid.org/0000-0001-8661-510X>

**Researcher ID:** [https://www.researchgate.net/profile/Liubov\\_Prokopiv](https://www.researchgate.net/profile/Liubov_Prokopiv)

**СЕРМАН Тарас** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, вул. Шевченка, 56, м. Івано-Франківськ, 76018, Україна

**ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-7836-3085>

**DOI:** <https://doi.org/10.24919/2413-2039.20/52.12>

**Бібліографічний опис статті:** Стинська, В., Ящишин, З., Прокопів, Л., Серман, Т. (2025) Методологія дослідження проблеми розвитку спортивно-оздоровчої роботи у закладах вищої освіти України. *Людознавчі студії. Серія «Педагогіка»*, 20 (52), 91–97, doi: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.20/52.12>

## МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

**Анотація.** Статтю присвячено вивченню методологічної основи дослідження проблеми розвитку спортивно-оздоровчої роботи у закладах вищої освіти, яка розкрита на філософському, загальнонауковому та конкретнонауковому рівнях.

На філософському рівні – діалектичний, гуманістичний, антропологічний, аксіологічний, інтегративний підходи, що забезпечують глибоке осмислення сутності спортивно-оздоровчої діяльності.

На рівні загальнонаукової методології – синергетичний, системний, культурологічний, функціональний, структурно-функціональний, акмеологічний, компетентнісний, емпіричний, діяльнісний, міждисциплінарний, особистісноорієнтований підходи, що утворюють єдину методологічну базу для аналізу та трансформації спортивно-оздоровчої діяльності у закладах вищої освіти, забезпечуючи цілісний погляд на фізичне виховання як на динамічну систему, що враховує взаємодію різноманітних компонентів, культурні та соціальні чинники, а також активну участь студентів у процесах самовдосконалення та професійного зростання.

На рівні конкретнонаукової методології – історико-методологічний, педагогічний, психолого-педагогічний, соціокультурний, медико-біологічний, інклюзивний, цифровий підходи, що дозволяють визначити ефективні шляхи розвитку спортивно-оздоровчої роботи у закладах вищої освіти України, враховуючи сучасні виклики та тенденції.

Зроблено висновок, що методологія дослідження проблеми розвитку спортивно-оздоровчої роботи у закладах вищої освіти України є комплексною та багаторівневою системою, яка дозволяє на теоретичному та практичному рівнях об'єктивно відтворити та окреслити концептуальні вектори розвитку спортивно-оздоровчої діяльності у закладах вищої освіти України. Інтеграція філософських, загальнонаукових, конкретнонаукових та процесуальних

підходів забезпечує всебічний аналіз структурних, функціональних і культурних аспектів спортивно-оздоровчої роботи, що дає можливість розробити ефективні стратегії удосконалення фізичного виховання та формування здорового способу життя студентської молоді.

**Ключові слова:** методологія, методологічні підходи, спортивно-оздоровча діяльність, заклад вищої освіти, здобувачі вищої освіти, Україна.

**STYNSKA Viktoriia** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor at the Department of Pedagogy and Educational Management named after Bohdan Stuparyk, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, 56, Shevchenko St., Ivano-Frankivsk, 76018, Ukraine

**ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-0555-3205>

**Researcher ID:** <https://publons.com/researcher/AAJ-4638-2021>

**YASHCHYSHYN Zinovii** – Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Head of Department of Physical Therapy, Occupational Therapy, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, 56, Shevchenko St., Ivano-Frankivsk, 76018, Ukraine

**ORCID:** <https://orcid.org/0000-0001-8672-1797>

**PROKOPIV Liubov** – Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, Head of Department of Pedagogy and Educational Management after Bohdan Stuparyk, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, 56, Shevchenko St., Ivano-Frankivsk, 76018, Ukraine

**ORCID:** <http://orcid.org/0000-0001-8661-510X>

**Researcher ID:** [https://www.researchgate.net/profile/Liubov\\_Prokopiv](https://www.researchgate.net/profile/Liubov_Prokopiv)

**SERMAN Taras** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Physical Education, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, 56, Shevchenko St., Ivano-Frankivsk, Ukraine, 76018

**ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-7836-3085>

**DOI:** <https://doi.org/10.24919/2413-2039.20/52.12>

To cite this article: Stynska, V., Yashchyshyn, Z., Prokopiv, L., Serman, T. (2025) Metodolohiia doslidzhennia problemy rozvytku sportyvno-ozdorovchoi roboty u zakladakh vyshchoi osvity Ukrainy [Methodology for researching the problem of development of sports and recreational work in higher education institutions of Ukraine]. *Human Studies. Series of Pedagogy*, 20 (52), 91–97, doi: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.20/52.12>

## METHODOLOGY FOR RESEARCHING THE PROBLEM OF DEVELOPMENT OF SPORTS AND RECREATIONAL WORK IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF UKRAINE

**Summary.** The article is devoted to the study of the methodological basis for researching the problem of development of sports and recreational work in higher education institutions, which is revealed at the philosophical, general scientific and specific scientific levels.

At the philosophical level, there are dialectical, humanistic, anthropological, axiological, and integrative approaches that provide a deep understanding of the essence of sports and recreation activities.

At the level of general scientific methodology – synergetic, systemic, cultural, functional, structural and functional, acmeological, competence, empirical, activity, interdisciplinary, personality-oriented approaches that form a single methodological basis for the analysis and transformation of sports and recreation activities in higher education institutions, providing a holistic view of physical education as a dynamic system that takes into account the interaction of various components, cultural and social factors, as well as the active participation of students.

At the level of specific scientific methodology – historical and methodological, pedagogical, psychological and pedagogical, socio-cultural, medical and biological, inclusive, digital approaches that allow to identify effective ways of developing sports and recreation work in higher education institutions of Ukraine, taking into account current challenges and trends.

It is concluded that the methodology for researching the problem of development of sports and recreation work in higher education institutions of Ukraine is a comprehensive and multilevel system that allows, at the theoretical and practical levels, to objectively reproduce and outline

*the conceptual vectors of development of sports and recreation activities in higher education institutions of Ukraine. The integration of philosophical, general scientific, specific scientific and procedural approaches provides a comprehensive analysis of the structural, functional and cultural aspects of sports and recreational work, which makes it possible to develop effective strategies for improving physical education and forming a healthy lifestyle of student youth.*

**Key words:** methodology, methodological approaches, sports and recreation activities, higher education institution, higher education students, Ukraine.

**Вступ.** Сучасний етап розвитку суспільства характеризується значним зростанням вимог до фізичного та психоемоційного стану молоді, зокрема студентської, яка є стратегічним ресурсом національного прогресу. Умови глобалізації, інтенсифікації навчального процесу, підвищення рівня стресових навантажень та зниження рухової активності обумовлюють необхідність пошуку ефективних шляхів збереження та зміцнення здоров'я студентів. У цьому контексті спортивно-оздоровча робота у закладах вищої освіти набуває особливого значення, оскільки саме вона є одним із ключових чинників формування здорового способу життя, фізичного вдосконалення та соціальної адаптації молоді.

**Аналіз останніх досліджень.** Чимало науковців досліджують проблеми здоров'я-збереження та впровадження сучасних спортивно-оздоровчих технологій у освітній процес закладів освіти. Педагогічні аспекти фізкультурно-оздоровчої роботи та спортивно-оздоровчої діяльності досліджуються такими вченими, як: О. Бичук, А. Бондар, В. Горашук, А. Дубогай, С. Закопайло, С. Лапаєнко, В. Мариничтайн. У працях Є. Вільчовського, Л. Волкова, Т. Круцевич та ін. доведено роль фізкультурно-оздоровчої роботи в системі фізичного виховання в аспекті збереження рухової активності студентської молоді.

Методологію педагогічних досліджень як основу наукової розвідки, як сукупність теоретичних положень про пізнання і перетворення дійсності в галузі педагогіки розглядають Г. Білавич, В. Вихрущ, С. Гончаренко, А. Новіков, О. Отич, В. Приходько, В. Стинська, І. Стражнікова та ін. Методологію дослідження професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури вивчали О. Алексєєв, Н. Белікова, В. Сікора, О. Цибанюк та ін. Методологічні засади здоров'язбереження дітей та молоді в освітньому середовищі досліджували С. Новописьменний, Л. Рибалко, Л. Сливка та ін.

Водночас, з'ясовано, методологічні засади дослідження проблеми розвитку спортивно-оздоровчої роботи у закладах вищої освіти

України з огляду на складність, багатогранність та міждисциплінарність не були предметом спеціального дослідження, що і зумовило вибір теми роботи.

**Мета статті** полягає в конкретизації основних методологічних підходів дослідження проблеми розвитку спортивно-оздоровчої роботи у закладах вищої освіти України.

**Виклад основного матеріалу.** Дослідження проблеми розвитку спортивно-оздоровчої роботи у закладах вищої освіти України у силу своєї різноманітності потребує детального вивчення на методологічному рівні.

Аналіз чисельних досліджень (Г. Бірта, Ю. Бургу, С. Каламбет, Ю. Півняк, В. Стинська) (Стинська, 2024, с. 52) дозволив узагальнити категорію «методологія» в *широкому значенні* як вчення про метод пізнання або система наукових принципів, які формують основи дослідження та орієнтують вибір засобів, прийомів і методів пізнання та у вузькому значенні як теоретична база спеціалізованих методів і засобів пізнання, що використовуються в окремих галузях науки та розглянути багаторівневу концепцію рівнів методології: філософський (фундаментальний), загальнонауковий, конкретнонауковий і процесуальний (технологічний). Уважаємо за необхідне зауважити, що оскільки досліджувана проблема носить теоретичний характер, у нашому науковому пошуку послугувуватимемось першими трьома рівнями методології.

**Філософський рівень** – найвищий рівень методологічного знання, що включає весь категоріальний лад науки та всі сфери наукового пізнання, що представлена в контексті дослідження розвитку спортивно-оздоровчої діяльності у ЗВО *діалектичним, гуманістичним, антропологічним, інтегративним, аксіологічним* підходами.

**Діалектичний підхід** у контексті спортивно-оздоровчої діяльності дозволяє виявити суперечності у фізичному вихованні студентів, зокрема між традиційними методами та інноваційними підходами; аналізу змін в освітній діяльності в умовах цифрової трансформації та розвитку нових технологій; дослідження

взаємодії між фізичним здоров'ям, соціальними умовами та особистісним розвитком студентів.

Значну роль у спортивно-оздоровчій діяльності відіграє **гуманістичний підхід**, що зосереджує увагу на розвитку особистості, самореалізації та цінності кожної людини. Він підкреслює важливість створення умов для самореалізації студентів через залучення до фізичної культури, орієнтуючи навчальний процес на розвиток особистісних якостей, самовдосконалення та формування здорового способу життя як основи для професійного та соціального розвитку.

У свою чергу, **антропологічний підхід** акцентує увагу на людині як на біосоціально-психологічному істотному суб'єкті. Оскільки фізичне здоров'я є складовою частиною людської природи, цей підхід дозволяє досліджувати розвиток спортивно-оздоровчої діяльності як елемент виховання здорової та гармонійно розвинутої особистості. Важливим є також врахування фізіологічних і психологічних аспектів формування здоров'я студентів, що дає змогу глибше зрозуміти процеси самовдосконалення та морального розвитку в контексті фізичного виховання (Алексєєв, 2021).

**Інтегративний підхід** зосереджує увагу на необхідності поєднання різних теорій та методів для комплексного вирішення проблеми. Зокрема, важливо інтегрувати традиційні методи фізичного виховання з інноваційними технологіями та поєднувати спортивно-оздоровчу діяльність з іншими дисциплінами, такими як психологія, медицина та соціологія, для створення міждисциплінарних програм, що сприятимуть всебічному розвитку студентів. (Прилуцький, 2019).

**Аксіологічний підхід** у контексті розвитку спортивно-оздоровчої діяльності в закладах вищої освіти орієнтується на вивчення та формування ціннісних орієнтацій, які визначають процеси фізичного виховання та спортивної діяльності. Враховуючи стратегічне значення фізичної культури для всебічного розвитку особистості, аксіологічний підхід передбачає створення умов для формування у студентів позитивного ставлення до здорового способу життя, самовдосконалення та професійного зростання (Прилуцький, 2019).

Отже, філософські підходи до розвитку спортивно-оздоровчої діяльності в закладах вищої освіти дозволяють не лише досліджувати фізичну культуру як складову навчального процесу, але й забезпечують всебічне розуміння процесу формування гармонійно

розвинутих фахівців. Вони надають можливість розглядати освітній процес не лише як набір технічних знань, а як цілісне виховання особистості, яке поєднує фізичне здоров'я, моральні цінності, соціальну адаптацію та професійну підготовку.

Визначені підходи філософського рівня дозволяють сформулювати **загальнонауковий рівень**, що охоплює масив теоретичних концепцій та положень, які є універсальними для більшості наукових дисциплін.

У контексті досліджуваної проблеми розвитку спортивно-оздоровчої діяльності у закладах вищої освіти в Україні до **загальнонаукових методологічних підходів** належать: *синергетичний, системний, культурологічний, діяльнісний, компетентнісний, емпіричний, функціональний, структурно-функціональний, акмеологічний, міждисциплінарний, особистісноорієнтований*. Розглянемо їх детальніше з екстраполяцією на досліджувану проблему.

**Синергетичний підхід** дозволяє розглядати спортивно-оздоровчу діяльність як комплексний соціально-педагогічний феномен, що має потужний трансформаційний потенціал, що сприяє:

- розробці адаптивних програм фізичного виховання, що враховують індивідуальні потреби студентів;

- інтеграції фізичної активності у загальний освітній процес через міждисциплінарні зв'язки;

- підвищенню рівня мотивації студентів до занять спортом через використання інноваційних технологій та персоналізованих підходів;

- формуванню стійкої культури здорового способу життя серед студентської молоді.

**Системний підхід** розглядає спортивно-оздоровчу діяльність як цілісну систему, що включає взаємопов'язані компоненти (організаційний, методичний, педагогічний, соціальний), які функціонують у структурі закладу вищої освіти.

Застосування системного підходу дозволяє:

- комплексно аналізувати функціонування спортивно-оздоровчої діяльності у ЗВО, враховуючи взаємозв'язок її складових;

- визначати внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на ефективність фізичного виховання та здорового способу життя студентів;

- розробляти стратегічні рішення щодо покращення фізичного виховання у ЗВО, інтегруючи освітній процес із сучасними вимогами суспільства та ринку праці (Алексєєв, 2021).

**Культурологічний підхід** передбачає використання феномену культури для проектування змісту спортивно-оздоровчої діяльності у закладі вищої освіти як на складовій загальної культури суспільства, що відображає національні традиції фізичного виховання та світові тенденції розвитку спорту. Адже для того, щоб бути конкурентоздатним фахівцем в сучасних умовах потрібні не тільки спеціальні знання, а й загальна і професійна культура, що реалізує розвиток особистості, дозволить вийти за межі нормативної діяльності, надасть змогу створювати і передавати цінності, пов'язані із спортивно-оздоровчою роботою (Прилуцький, 2019).

**Функціональний підхід** – дає змогу аналізувати роль спортивно-оздоровчої діяльності у формуванні здорового способу життя студентів, її вплив на їхню фізичну та психоемоційну підготовленість.

**Структурно-функціональний підхід** – дозволяє визначити зв'язки між різними компонентами спортивно-оздоровчої діяльності, а також оцінити ефективність її організації у закладах вищої освіти.

**Акмеологічний підхід** є важливим методологічним інструментом у дослідженні спортивно-оздоровчої діяльності у закладах вищої освіти, оскільки він орієнтований на досягнення людиною високого рівня професійного, фізичного та особистісного розвитку.

Завдяки акмеологічному підходу, найвищою цінністю розвитку людини розглядається її індивідуальність. Індивідуальність як вищий рівень цілісного розвитку особистості, її акме (від гр. найвищий ступінь, вершина, розквіта сила, вершина зрілості) є вищою точкою розвитку людини, коли з'являються нові структурно-функціональні інтерактивні утворення, що забезпечують вищі форми поведінки й діяльності людини. Отже, здійснення акмеологічного підходу у контексті спортивно-оздоровчої роботи цілеспрямована на досягнення майбутніми фахівцями вершин професійної майстерності у фізкультурно-оздоровчій роботі, формування культури здорового способу життя, самовдосконалення та гармонійного розвитку особистості (Леськів-Боднарчук, 2024).

**Компетентнісний підхід** у контексті розвитку спортивно-оздоровчої роботи у закладах вищої освіти орієнтує освітній процес на формування у майбутніх фахівців здатності застосовувати набуті знання, вміння та навички в умовах реальної професійної діяльності.

Цей підхід спрямований на розвиток цілісної системи компетентностей, що включає фізичну, соціальну, мотиваційну та професійну складові. Адже важливим сьогодні є не тільки вміння оперувати власними знаннями, а й бути готовим змінюватись та пристосовуватись до нових потреб ринку праці, оперувати й управляти інформацією, активно діяти, швидко приймати рішення, навчатись упродовж життя (Леськів-Боднарчук, 2024, с. 260).

**Особистісно-орієнтований підхід** у контексті розвитку спортивно-оздоровчої роботи у закладах вищої освіти дає право спрямовувати навчальний процес на формування соціально значущих якостей особистості майбутнього фахівця фізичного виховання, здатного впроваджувати спортивно-оздоровчу роботу у професійну діяльність (Леськів-Боднарчук, 2024, с. 261).

**Емпіричний підхід** – акцентує увагу на зборі й аналізі фактичних даних, отриманих у процесі спостережень, опитувань, експериментів, що дозволяє оцінити реальний стан і перспективи розвитку спортивно-оздоровчої роботи у ЗВО.

**Діяльнісний підхід** ґрунтується на визнанні людської активності основою, засобом і вирішальною умовою розвитку особистості майбутнього фахівця. У контексті розвитку спортивно-оздоровчої діяльності в закладах вищої освіти орієнтований на активну участь студентів у різних аспектах фізичного виховання, фізичної культури та спорту, а також на розвиток у них практичних навичок, що сприяють не лише їх фізичному розвитку, а й формуванню соціальних та особистісних якостей. Узагальненим результатом професійної освіти має стати готовність випускника до соціальної та професійної діяльності, бо лише через власну активну діяльність людина здатна розвиватися. Продуктом діяльності в сфері розробки та впровадження спортивно-оздоровчих та рекреаційних проєктів є структуроване й актуалізоване знання, що є підґрунтям уміння вирішувати проєктні задачі, які потребують функціонального застосування в різних галузях професійної діяльності (Прилуцький, 2019).

**Міждисциплінарний підхід** у дослідженні спортивно-оздоровчої діяльності в закладах вищої освіти ґрунтується на синтезі концептуальних засад та методологічних положень різних наукових дисциплін з метою отримання комплексного уявлення про процеси фізичного виховання та оздоровлення. Цей підхід

об'єднує знання з педагогіки, психології, медицини, соціології та економіки, що дозволяє розглядати спортивно-оздоровчу діяльність як багатовимірну систему, у якій взаємодіють освітній, соціальний, фізіологічний та економічний компоненти (Алексєєв, 2021).

Таким чином, загальнонаукові підходи утворюють єдину методологічну базу для аналізу та трансформації спортивно-оздоровчої діяльності у закладах вищої освіти, забезпечуючи цілісний погляд на фізичне виховання як на динамічну систему, що враховує взаємодію різноманітних компонентів, історичні тенденції, культурні та соціальні чинники, а також активну участь студентів у процесах самовдосконалення та професійного зростання.

Зазначені підходи на загальнонауковому рівні окреслюють специфіку розвитку спортивно-оздоровчої діяльності у закладах вищої освіти та спонукають до глибинного окреслення **конкретнонаукового рівня**, що представимо специфічними підходами: *історико-методологічним, педагогічним, психолого-педагогічним, соціокультурним, медико-біологічним, інклюзивним, цифровим*.

Зокрема, **історико-методологічний підхід** передбачає дослідження наукових концепцій, що визначали зміст спортивно-оздоровчої діяльності у різні періоди, а також аналіз педагогічних парадигм, які формували підходи до розвитку здоров'язбережувальних технологій.

**Педагогічний підхід** до спортивно-оздоровчої діяльності у закладах вищої освіти акцентує увагу на її освітньому аспекті, розглядаючи фізичне виховання як важливий чинник формування ключових компетентностей студентів. У цьому контексті фізична активність постає не лише як засіб зміцнення здоров'я, а й як складова професійного становлення, соціалізації та формування культури здорового способу життя. Даний підхід передбачає ґрунтовний аналіз змісту освітніх програм, методичних стратегій і сучасних педагогічних технологій, спрямованих на підвищення ефективності спортивно-оздоровчої роботи та її інтеграцію в комплексну систему вищої освіти.

**Психолого-педагогічний підхід** зосереджується на дослідженні психологічних механізмів формування мотивації студентів до занять спортом та фізичною активністю, а також їх впливу на особистісний розвиток. Включає вивчення психоемоційного стану студентів, рівня стресостійкості, мотиваційних бар'єрів та факторів, що впливають на залученість до спортивно-оздоровчої діяльності.

**Соціокультурний підхід** розглядає спортивно-оздоровчу діяльність як частину соціальної та культурної системи, що визначається суспільними цінностями, традиціями та нормами. Дає змогу аналізувати вплив суспільних змін на формування культури здорового способу життя серед студентів, а також досліджувати роль студентського спорту в системі соціальної взаємодії та громадянського виховання.

**Медико-біологічний підхід** орієнтований на дослідження фізіологічних, анатомічних і біохімічних змін, які відбуваються в організмі студентів під впливом фізичних навантажень. Дозволяє обґрунтувати ефективні методи фізичної терапії, профілактики захворювань, оптимізації навантажень у процесі навчально-тренувальної роботи (Bailey, 2006).

**Інклюзивний підхід** актуалізує проблему доступності спортивно-оздоровчої діяльності для всіх студентів, включаючи осіб з особливими освітніми потребами. Досліджує адаптацію фізичних вправ, методи корекційної педагогіки та можливості застосування спеціальних технологій для забезпечення рівного доступу до фізичної активності (Bailey, 2006).

**Цифровий (інформаційно-технологічний) підхід** визначає роль цифрових технологій у розвитку спортивно-оздоровчої діяльності, зокрема впровадження дистанційного навчання з фізичного виховання, застосування фітнес-трекерів, мобільних додатків та онлайн-платформ для організації занять.

Разом ці конкретнонаукові підходи дозволяють комплексно проаналізувати та вдосконалити механізми організації спортивно-оздоровчої діяльності, сприяючи підвищенню якості підготовки майбутніх фахівців у закладі вищої освіти.

**Висновки.** Таким чином, методологія дослідження проблеми розвитку спортивно-оздоровчої роботи у закладах вищої освіти України є комплексною та багаторівневою системою, яка дозволяє на теоретичному та практичному рівнях об'єктивно відтворити та окреслити концептуальні вектори розвитку спортивно-оздоровчої діяльності у закладах вищої освіти України. Інтеграція філософських, загальнонаукових, конкретнонаукових та процесуальних підходів забезпечує всебічний аналіз структурних, функціональних і культурних аспектів спортивно-оздоровчої роботи, що дає можливість розробити ефективні стратегії удосконалення фізичного виховання та формування здорового способу життя студентської молоді.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев О. Методологія дослідження професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації індивідуальної роботи з учнями *Педагогічний альманах*. 2021. Вип 51. С. 76–82. <https://doi.org/10.37915/pa.vi51.338>.
2. Леськів-Боднарчук Г., Єрусалимець К. Методологічні підходи підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання до спортивно-оздоровчої роботи з людьми третього віку: *Актуальні питання та перспективи інноваційного розвитку науки та освіти в умовах євроінтеграції* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Рівне, 14 листопада 2024 р.). Рівне. С. 259–261.
3. Стинська В., Ящишин З., Кравець Н. Методологія дослідження проблеми розвитку фармацевтичної освіти в Україні. *Педагогічний альманах*. 2024. № 57. С. 50–57. DOI: <https://doi.org/10.37915/pa.vi57.605>.
4. Прилуцький М. Культурологічний підхід в управлінні спортивно-оздоровчими проєктами. *Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм*: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кременчук, 15 березня 2019 року). Кременчук. 2019. С. 525–527.
5. Bailey R. Physical Education and Sport in Schools: A Review of Benefits and Outcomes. *Journal of School Health*. 2006. № 76(8). P. 397–401.

## REFERENCES

1. Aliksieiev, O. (2021). Metodolohiia doslidzhennia profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do orhanizatsii indyvidualnoi roboty z uchniamy [Methodology of researching vocational training of future physical training teachers for organizing individual work with pupils]. *Pedagogical almanac*. № 51, 76–82. <https://doi.org/10.37915/pa.vi51.338> [in Ukrainian].
2. Leskiv-Bodnarchuk, H., Yerasalymets, K. (2024). Metodolohichni pidkhody pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia do sportyvno-ozdorovchoi roboty z liudmy tretoho viku [Methodological approaches to training future physical education specialists for sports and recreational work with people of the third age]: *Topical issues and prospects of innovative development of science and education in the context of European integration*: materials of the International Scientific and Practical Conference (Rivne, 14 November 2024). Rivne. P. 259–261. [in Ukrainian].
3. Stynska, V., Yashchyshyn, Z., Kravets, N. (2024). Metodolohiia doslidzhennia problemy rozvytku farmatsevychnoi osvity v Ukraini [Methodology for researching the problem of pharmaceutical education development in Ukraine]. *Pedagogical almanac*. № 57, 50–57. DOI: <https://doi.org/10.37915/pa.vi57.605> [in Ukrainian].
4. Prylutskyi, M. (2019). Kulturolohichniy pidkhid v upravlinni sportyvno-ozdorovchymy proiektamy [Cultural approach in the management of sports and recreation projects]. *Topical Issues of Modern Pedagogy: Creativity, Mastery, Professionalism*: materials of the IV All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (Kremenchuk, 15 March 2019). Kremenchuk, 525–527 [in Ukrainian].
5. Bailey, R. (2006). Physical Education and Sport in Schools: A Review of Benefits and Outcomes. *Journal of School Health*. № 76(8), 397–401.